

Mączniak rzekomy dyniowatych - *Pseudoperonospora cubensis* (Berk. et Curt.) Roztovzev.

1. Systematyka

Rząd: *Peronosporales*
Rodzina: *Peronosporaceae*
Rodzaj: *Pseudoperonospora*

2. Biologia i opis choroby

Najgroźniejsza, powszechnie występująca choroba ogórków uprawianych w polu i pod osłonami. Sprawca choroby, organizm grzybopodobny najprawdopodobniej nie może przetrwać zimy w naszych warunkach klimatycznych. Podczas wegetacji zarodnie infekcyjne sprawcy choroby przenoszone są przez wiatr na duże odległości. Choroba może występować epidemicznie. Rozwojowi patogenu sprzyjają chłodne i wilgotne noce (temp. 15-16 °C), długo utrzymująca się nocna mgła oraz słoneczne dni z temperaturą 20-25 °C.

3. Opis uszkodzeń rośliny

Sprawca choroby atakuje głównie liście ogórka, w wyniku czego pojawiają się na nich początkowo oliwkowozielone kanciaste rozjaśnienia, ograniczone nerwami. W okresie dużej wilgotności powietrza i zwilżenia liści rosą, w obrębie przebarwionej tkanki po dolnej stronie blaszki widoczne są obfite skupienia brunatno-fioletowych zarodników konidialnych. W krótkim czasie plamy żółkną i brązowieją. Począwszy od liści stopniowo zasycha cała roślina.

Mączniak rzekomy dyniowatych – widoczne zarodnikowanie na dolnej stronie liści

Mączniak rzekomy dyniowatych

Mączniak rzekomy dyniowatych – objawy na dolnej i górnej stronie liścia

Mączniak rzekomy dyniowatych – w uprawie pod osłonami

4. Metodyka wykonania obserwacji

W uprawach polowych i pod osłonami w trzeciej dekadzie czerwca i na przełomie lipca, w każdej fazie rozwojowej ogórków mogą pojawić się pierwsze oliwkowożółte, kanciaste plamy ograniczone nerwami na górnej stronie liści. Od tej fazy rozwojowej choroby należy prowadzić obserwacje roślin, oceniając stopień porażenia na podstawie procentowej powierzchni porażenia liści. Ocenę porażenia należy wykonać w 4-5 miejscach plantacji na próbie 50 liści, stosując 7-stopniową skalę:

0 – brak objawów choroby

1 – porażenie 5% (pierwsze objawy chorobowe na roślinie)

2 – porażenie od 6% do 10%

3 – porażenie od 11% do 25%

4 – porażenie od 26% do 50%

5 – porażenie od 50% do 75%

6 – porażenie > 75%

5. Próg zagrożenia i terminy zabiegów

Zwalczanie choroby jest konieczne niezależnie od nasilenia choroby, na plantacjach odmian podatnych (np. Śremski F1). Prawidłowa ochrona szczególnie ważna na roślinach młodych. Od końca lipca (skala BBCH 1/12) lub według sygnalizacji należy rozpocząć ochronę chemiczną zgodnie z zaleceniami programu ochrony i kontynuować w odstępach 7-

10 dni aż do zakończenia zbiorów z zachowaniem okresów karencji. Uprawiać odmiany odporne. Plantacje zakładać z dala od zbiorników wodnych, zadrzewień lub łąk, na których występują częste nocne mgły.

6. Ocena szkodliwości

Najgroźniejsza choroba roślin dyniowatych. W przypadku mączniaka rzekomego dyniowatych próg szkodliwości nie istnieje, bowiem ochrona chemiczna powinna być rozpoczęta, jeszcze przed wystąpieniem pierwszych objawów chorobowych. W warunkach wysokiej wilgotności powietrza, zbliżonej do 100% i temperaturze od 8⁰C do 18⁰C, przy niewłaściwej ochronie plantacja w ciągu kilku dni może ulec całkowitemu zniszczeniu. Szkodliwość choroby w uprawach odmian odpornych i tolerancyjnych na mączniaka rzekomego jest znikoma.